

Nachtvlinders met de s

Vlinders kan je op vele manieren inventariseren. Naast gewone veldwaarnemingen worden ook allerhande loktechnieken toegepast (lichtvallen, feromonen, smeer, ...). Hierbij spelen seizoenen, tijdstip van de dag en het weer een belangrijke rol. Er is evenzeer een flinke portie geluk mee gemoeid.

Tekst: Bovendien laat niet elke vlinder zich even makkelijk lokken. Heel wat nachtvlinders komen slechts sporadisch naar lichtvallen. Feromonen zijn dan weer lang niet voor elke soort beschikbaar. In dat geval kan doelgericht zoeken naar andere ontwikkelingsstadia de hiaten in onze kennis helpen opvullen. Het zoeken naar eitjes, rupsen en poppen heeft zo z'n voordelen. Ze zijn een langere periode aanwezig dan imago's en ze zijn vaak gebonden aan één of enkele plantensoort(en), wat de zoekradius beperkt. Bovendien is het zoeken minder weersafhankelijk.

Tegenwoordig wordt al vrij intensief gekeken naar bladmineerders. Het gaat in dit geval om rupsen die in bladeren leven en daarbij een herkenbaar vraatspoor achterlaten. Maar er is nog zoveel meer: ook in bloemen, knoppen, vruchten, zaden, wortels, stengels, twijgen, schors en paddenstoelen zijn rupsen aan te treffen. Dankzij speuracties werden de afgelopen jaren al verschillende vlindersoorten herontdekt in België of nieuw vastgesteld in bepaalde provincies. Dat moet in Nederland ook kunnen. Met een vlinder-netje komt u er helaas niet meer. Voor dit werk zijn een snoeischaar, beitel en hamer onontbeerlijk.

Hieronder zetten we u op weg met enkele soorten die als rups te vinden zijn tussen november en april. Opgelet: verslavend!

Wie in maart op de Landelijke Dag was, heeft de lezing van Ruben Meert over dit onderwerp vast gewaardeerd.

Makkelijk: dwergvedermot

Kleine gaatjes in de knopen op uitgebloeide koninginnenkruidstengels verraden de aanwezigheid van de rupsen binnenin. Wie de stengels opensplijnt met een snoeischaar, vindt vast de rupsen in het merg.

Ruben Meert

Joost Uittenboogaard

noeischaar

Hebt u ook met deze onorthodoxe methoden naar rupsen gezocht? Geef uw waarnemingen door via telmee.nl of waarnemingen.nl.

Literatuur (met vermelding van waardplanten)

Colour Identification Guide to the Caterpillars of The British Isles (Porter).

Field Guide to the Micro-Moths of Great Britain and Ireland (Sterling & Parsons).

Breeding butterflies and moths (Friedrich).

Nuttige websites

www.bladmineerders.be en www.bladmineerders.nl

www.lepiforum.de (Duitse site met overzicht van alle Europese Lepidoptera)

<http://www.ukmoths.org.uk/> (Britse site met heel wat fotomateriaal)

Moeilijker: geelkopmot

Ruben Meert

De rupsen van deze soort boren in eenjarige twijgen van meidoornstruiken op een zonnige standplaats. Ze knagen vóór de winter reeds een langwerpige uitkruipgat in de basis van zo'n twijg.

Zoek in de toppen van niet al te oude struiken. Het gat bevindt zich doorgaans op zo'n 3 cm van de plaats waar de vorige winter een eind- of okselknop zat. De pop zit enkele cm lager dan het gaatje.

Moeilijkst: klinknagelmot

Ruben Meert

Stokoude lindes zijn het geliefkoosde leefgebied van deze microvlinde. De rupsen werpen bijzonder fijne, oranje frasskorrels (uitwerpselen) naar buiten terwijl ze zich in de bast voeden.

Deze frass blijft vaak liggen in de diepste schorsspleten van de boom. In volle zomer zijn de imago's op de stam te vinden. De klinknagelmot komt ook voor in stedelijke gebieden.